

Abstrakt – INSPIRE Reloaded

Jitka Faugnerová, Magdalena Kabátová

Česká informační agentura životního prostředí

Směrnice INSPIRE stojí v letech 2026–2027 před největší proměnou od svého vzniku. Evropská komise v tzv. *environmentálním omnibusu* navrhuje rozsáhlé zjednodušení legislativy, které by znamenalo zrušení většiny článků směrnice a čtyř z pěti technických nařízení – včetně klíčových síťových služeb umožňujících vyhledávání a **prohlížení prostorových dat**, tedy funkce, na kterou jsou uživatelé zvyklí už od roku 2009. Současně je navržen **přesun povinností do oblasti otevřených dat**, která ale dnes nenabízí nástroje pro vizualizaci či přímé prohlížení datových sad.

Česká republika tyto změny dlouhodobě připomínkuje. Požadujeme zachovat možnost data **snadno najít, pochopit a zobrazit**, a proto jsme EK zaslali soubor připomínek – mimo jiné jsme žádali vytvoření **srovnávací tabulky všech novelizovaných ustanovení**, aby bylo zřejmé, která pravidla se ruší a čím jsou nahrazena v režimu open dat. Upozorňujeme také, že zrušení geoportálových povinností by mohlo vést k ukončení současných prohlížečích služeb, což by uživatelům znamenalo „krok o 15 let zpět“ v dostupnosti dat.

Současně běží i *Digital omnibus*, který ovlivní výslednou podobu nové legislativy pro prostorová data, a je tedy zásadní sledovat soulad obou procesů a chránit investice, které členské státy do implementace INSPIRE vynaložily.

Na národní úrovni mezitím připravujeme **Geoportál 2** – moderní nástroj, který kombinuje principy INSPIRE s flexibilnějším přístupem open dat. Cílem je zachovat to nejlepší z INSPIRE (vyhledatelnost, prohlížení a konzistentní strukturu dat) a zároveň se přizpůsobit novým legislativním podmínkám.